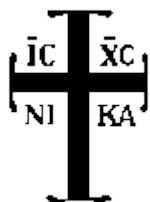

Из псалмите на преподобни Ефрем Сирин

Из псалмите на преподобни Ефрем Сирин

:: [Псалом 10](#). Христe, не мога да се справя със себе си - дарувай ми дух на покаяние

:: [Псалом 11](#). Няма да се справя със себе си и врага - Ти, Господи, ми помогни!

:: [Псалом 66](#). Врагът ме увлече и аз много нагреших: изповядвам си греховете - помилвай ме!

Лошите навици ме оплитат като мрежи, и аз се радвам, че съм свързан. Потапям се до дъното на злото и това ме развеселява. Врагът ежедневно обновява въжата си, понеже вижда колко се радвам на разнообразието им.

Това е достойно за ридание и плач, в това е и позорът и срамът - че съм вързан от желанията си. И още по-ужасно е това, че се връзвам с тези въжа, които ми налага врагът, и се умъртвявам с онези страсти, които го радват.

Зная обаче колко страшни са тези въжета, грижливо ги крия от всички зрители под благовидна външност. На вид съм облечен в прекрасните одежди на благоговението, а душата е омотана със срамни помисли. Пред зрители съм благоговееен, а вътре съм изпълнен с всякакво непотребство. Съвестта ми ме изобличава в това - и аз като че искам да се освободя от тези връзки и всеки ден се жалвам и въздишам за това - но все се оплетен оплетен в същите мрежи.

Жалък съм; жалко е и ежедневното ми покаяние, защото няма твърда основа. Всеки ден полагам основа на зданието и пак със собствените си ръце го разрушавам.

Покаянието ми не е положило още добро начало; на злото ми нерадение обаче не се вижда края. Поробен съм от страстите и злата воля на врага, който ме погубва.

Изчаквам с надежда за покаяние и се залъгвам с това суетно обещание, додето умра. Винаги казвам: ще се покая, но никога не се кая. На думи уж усърдно се кая, а в делата си съм много далеч от покаянието.

Какво ли ще стане с мене в деня на изпитанието, когато Бог открие всичко пред съдилището Си! Разбира се, тогава ще бъда осъден на мъки, ако тук със сълзи не умилостивя Теб, моя Съдия.

Дори след като вече познах истината, станах убиец и обиждам, карам се за нищо, станах завистлив и жесток към живеещите с мене, немилостив към бедните, гневлив, спорлив, упорит, ленив, раздражителен, храня зли помисли, обичам красивите одежди, и до днес още

много скверни помисли, изблици на самолюбие, чревоугодие, сластолюбие, тщеславие, гордост, зложелателство, осъждане, тайноядене, униение, съперничество, негодувание има в мене.

Не означавам нищо, а мисля за себе си много; непрестанно лъжа и се гневя на лъжците, осквернявам своя храм с блудни помисли и строго съдя блудниците, осъждам падащите, а сам непрестанно падам, осъждам злоречивите крадци, а сам съм крадец и злоречив. Ходя със светъл взор, макар че целият съм нечист.

В църквите и на трапезите искам да съм на първо място. Виждам иноци и се величая, виждам монаси и ставам надменен. Домогвам се да изглеждам приятен пред жени, величая за чужди, разсъдителен и благоразумен пред свои, най-съвършен пред благоразумните; с благочестивите се държа като най-мъдър, неразумните презирам като безсловесни.

Ако съм оскърбен, отмъщавам; ако съм почетен, гнуся се от онези, които ме почитат; ако искат от мен нещо по право, започвам тъжба; ако някой ми казва истината, такива почитам като врагове. Когато ме изобличават, се гневя; но ако ме ласкаят, не съм недоволен.

Не искам да почета достойния, а сам, бидейки недостоен, търся почести. Не искам да се обременявам, а ако някой не ми послужи, гневя се срещу него. Не искам да ида заедно с работещите, а ако някой не ми помогне в дело, злословя срещу него.

Горделиво отказвам на брата си, когато е в нужда, а сам при нужда се обръщам към него. Ненавиждам болния, а когато сам съм болен, желая всички да ме обичат. Не ща да зная за висшите, а нисшите презирам.

Ако се удържа от неразумно пожелание, обзема ме тщеславие; ако преуспявам в бдението, падам в мрежата на непокорството и прекословието; ако се въздържа от храна, потъвам в надменност и високомерие; ако съм бодър в молитвата, победен съм от раздражителност и гняв; ако виждам в някого добродетел, не го удостоявам с вниманието си.

Презрял съм светските наслади, но не оставям суетното им пожелаване. Ако виждам жена, се развеселявам. Външно смиреномъдърствувам, а в душата си съм високоумен; на вид съм нестяжателен, а всъщност страдам от любостяжание. И защо да говоря повече? Уж съм се отрекъл от света, а на дело пак все си мисля за светското. По време на служба се отдавам на разговори, блуждаене на помислите, на суетни спомени. На трапезата изпадам в пустословие, алчен съм за подаръци, вземам участие в чуждите падения, изпадам в гибелно съперничество.

Такъв е моят живот! С колко злини препречвам спасението си! И моето високомерие, моето тщеславие не ми позволяват да помисля за язвите си, за да се изцера. Ето моите доблестни подвизи! С такова множество грехове се опълчва срещу ми врагът! И при все това се домогвам да се прославя със святост, аз окаяният. Живея в грехове, а желая да ме почитат като праведник.

Едно оправдание имам: дяволът ме изкуши. Но това не послужи за оправдание на Адама. Да, и Каина научи дяволът, но и него не подмина осъждането. Какво ще правя, ако ме посети Господ? Нямам никакво оправдание за нерадението си.

Уви, надвилият ме грях намери в мене свое жилище, и с всеки ден все повече и повече ме унижава и потапя в дълбините си; и аз, окаяният, не преставам да прогневявам Бога, без да се страхувам от този неугасим огън, без да треперя пред безкрайните мъки.

О, каква власт имат над мене греховните страсти! О, какво е господството на злохитрия и коварен змей! Действайки по природата, той започва търг, дава залог, за да продам ума си на самия грях. Убеждава ме да угаждам на плътта под предлог да я употребявам за служение на душата; и аз съм победен от сластолюбието и веднага отдал се на невъздържан сън, напълно се лишавам от услугата ѝ. Когато се моля, внушава ми мисъл за някакво нищожно удоволствие и с нея като с медна верига държи слабия ми ум - и не отслабва хватката си,

макар умът ми и да се опитва да избяга.

Така грехът пази под стража ума и затваря пред мен вратата на познанието. Врагът непрестанно наблюдава ума ми, за да не достигне той съгласие с Бога и да не препятства да се продава плътта; за това довежда множество объркани помисли, уверявайки, че на съда не ще стане дума за такава дреболия, че не може дори да се знаят тия помисли и че всичко, що е подобно на тях, ще потъне в забрава. Но аз представям пред зора си своето изобличение и зная, че ме очаква наказание.

Виждам, Господи, греховете си и се измъчвам, понеже са многочислени. Уви, как ме застигна толкова бедствие? Езикът ми говори прекрасно, а поведението ми е срамно и презряно. Горко ми в деня, когато се открият тайните!

Прекрасни са думите ми за другите, а делата ми са отвратителни. Другите уча на ред в света, а сам, нещастният, се отдавам на страстта.

Всичките ми дни протекоха и се изгубиха в грехове, и нито ден не съм служил на правдата. Едва започвах да се каая с намерение повече да не греша, когато идваше лукавият и ме улавяше поради ненавистта си. Горко ми, защото доброволно падам в мрежите му.

Ако ида да се поразходя, стъпвам като праведник и мъдрец. Видя ли че някой греша, смее се и му се подигравам. Уви, ще се разкрият беззаконията ми и ще се посрамя!

О, по-добре да не се бях раждал! Тогава не би ме развратил този преходен свят; ако не го виждах, не бих станал виновен, не бих се осквернил с греховете си и нямаше да се боя от изтезанието, съда и мъченията.

Едва дал обет да се покая, аз отново се връщам и падам в същите грехове. Радва ме часът, проведен в грях; и дори мисля, че върша похвално нещо. Уви! Досега не разбирах, че ме очаква геената.

Лукавата воля ме въвежда в грях; но когато съгреша, хвърлям вина на сатаната. Но горко ми! Защото аз сам съм причина за моите грехове. Лукавият не ще ме застави насила да съгреша, греша по своята воля.

Благодатта Ти, стигайки сърцето ми, среща там зловонието на скверните помисли, затова веднага отстъпва, като не намира за себе си вход и не може да влезе и да се всели в мене, както тя желае.

Нищ съм, окраден от змея; немощен съм, свързан с тлението; нямам сили, потиснат от греха. Изгубих Твоя дар и затова нямам свършено благоразумие. Изгубих общението с Тебе, затова не зная накъде вървя. Нищо си нямам. Ако и да имам нещо, Ти милосърдно си ми го дал. Безкрайно съм нищ; ако се обогатя, всичко това ще бъде дарувано от Тебе. И сега то е Твое, и преди Твое е било.

Моля само за благодат - изповядвам, че чрез Тебе ще се спася, ако изобщо се спася! (3, псалми 10, 55, 69, 71, 98, 128).

Псалом 10. Христе, не мога да се справя със себе си - дарувай ми дух на покаяние

Пред Твоята слава, Христе Спасителю мой, ще изрека всичкото мое разпътство и ще изповядвам всичката неизмеримост на Твоите щедрости, които Ти изливаш върху мене по Твоята благодат!

От утробата на майка ми аз започнах да Те огорчавам и за нищо да не зачитам Твоята благодат. Тъй бях нерадив за душата си! Но Ти, Владико мой, по безчислените Си щедрости,

милостиво и търпеливо гледаше на всичкото мое двуличиe. Твоята благодат въздигаше главата ми, и все пак аз всеки ден я унижавах с греховете си.

Лошите навици ме оплитат като с мрежа; и аз, окаяният, се радвам, че съм вързан. Потопявам се в самата дълбина на злото, и – това ме весели! Врагът ежедневно подновява моите окови, защото вижда колко се радвам аз на разнообразието им!

Това е достойно за ридание и плач, това е моят позор и срам, че аз съм вързан от собствените си прищевки. И още по-ужасно е, че аз се връзвам с оковите, що ми налага моят най-зъл враг, че умъртвявам себе си с такива страсти, които страшно го радват!

И макар да зная колко страшни са тия вериги, аз грижливо ги скривам от всички зрители под благовидна външност. Наглед съм облечен в прекрасната одежда на благоговението, а душата ми оплетена в срамни помисли! Пред зрителите съм благоговееен, а вътре съм изпълнен с всяко непотребство.

Съвестта ме изобличава в туй, и аз искам да се освободя от оковите; но макар всеки ден да тъжа и въздишам – пак се оказвам вързан от същите вериги!

Жалък съм аз! Жалко е и моето всекидневно покаяние, защото няма твърда основа! Всеки ден полагам основа на зданието, и пак със собствените си ръце я разорявам!

Моето покаяние няма още добро начало. А краят на лошата ми воля не се вижда. Аз съм поробен от страстите и от злата воля на врага, който ме погубва.

Кой ще даде вода за главата ми и водни извори за очите ми, за да плача постоянно пред Тебе, милосърдни Боже, та дано, като изпратиш благодатта Си, да извлечеш грешника от морето, разсверепяло от вълните на греховете и бурно нападащо душата ми?

Защото моите желания са по-лоши от люти рани, които не понасят никакви лечебни превръзки!

Изчаквам с надежда за покаяние, и мамя себе си с това суетно обещание, докато може би, умра! Винаги казвам: ще се покая! – и никога не се покаявам както трябва. На думи уж усърдно се кая, а на дело съм твърде далеч от покаянието.

И тъй, какво ще бъде с мене в деня на изпитанието, когато Бог открие всичко пред Своето съдилище? – Разбира се, аз ще бъда осъден на мъки, ако тук не Те умолих, о мой Съдия!

И пак, уповавайки се, въпреки всичко, само на Твоето безкрайно милосърдие, Господи, отново припадам пред Тебе и Те умолявам: подари ми дух на истинско покаяние! Изведи ме из тъмнината на беззаконията моята бедна душа! Да блесне в моя разум лъч от светлината на Твоята благодат, докато още не съм заминал за Страшния съд, който ме очаква и дето няма да има място за покаяние!

Псалом 11. Няма да се справя със себе си и врага - Ти, Господи, ми помогни!

Никой не може да излекува болестта ми, освен Оня, Който познава сърдечните глъбини.

Колко пъти си турях предели и строех прегради между себе си и греха! Но мисълта ми прескачаше преградите и волята ми подкопаваше стените, - защото пределите не бяха обезопасени със страх Божий и стените не бяха основани на искрено покаяние!

И ето пак: чукам на вратата, за да ми бъде отворена. Не преставам да се моля, за да получа исканото! И не зная срам, домогвайки се до помилване от Тебе, Господи!

Господи, Спасителю мой! Защо си ме оставил? Смили се над мене Ти, едничък човеколюбивий! Спаси грешника, едничък безгрешний!

Измъкни ме от тинята на моите беззакония, за да не потъна в тях навеки! Изтръгни ме из челюстите на врага, който като лъв обикаля и рика, искайки да ме погълне.

Дигни силата Си и дойди да ме спасиш! Блесни с Твоята светкавица и пръсни силата на врага, та поразен от страх да избяга от лицето Ти! Защото той няма сила да стои пред Тебе и пред лицето на ония, които Те любя. Щом види знака на Твоята благодат, той дохожда в трепет от Тебе и бяга далеч.

И сега, Владико, спаси ме, защото към Тебе прибягнах!

Псалом 66. Врагът ме увлече и аз много нагреших: изповядвам си греховете - помилвай ме!

Според Твоята благодат, която ни призовава да се приближаваме към Тебе, а не да погиваме, о Благий, Който си ни дал обещание и казваш: призовете Ме и ще ви чуя, - в дверите на Твоята благодат хлопам и аз, Избавителю мой! Чуй ме по Твоите щедрости и не гледай на моите беззакония! Помилвай ме Господи, помилвай ме, по Твоята благодат, защото много съм виновен пред Твоята правда!

Ти си ме създал, Господи, нарекъл си ме по Твоя образ, сътворил си ме по Твое подобие. Ти си ме научил да зная пътя към живота, показал си ми пътя към геената. Лукавият по завист ми постави скрити засади, отклони ме от Твоя път, и ето – аз съм потънал в мерзости. Горко ми, Господи наш, много съм виновен аз! Помилвай ме, Господи, и ме спаси по Твоята благодат.

Разбойникът-похитител на душата ми коварно отне свободата ми, измами ме и се подигра с мене. Чрез поглед на очи ме прелъсти и плени, като вложи в мене греховни мисли. Погледнах аз, и – пожелах; позяпах с любопитство и – съгреших. А понеже и ръцете ми се протегнаха за беззаконно дело, то погинах аз изцяло! Горко ми, сега ме заплашва огън! Спаси ме Милосърдни, да не умра!

Аз съм най-нещастен от всички родени от жена, защото самичък аз, с делата си, направих себе си нещастен и се хвърлих в пагуба. Всеки ден грешах аз и се забавлявах с това, без да помисля, че смъртта ме дебне. Уви, близо е вече Ангелът на смъртта, изпратен с повеление да ме грабне за съд! Уви, всичко тайно там ще бъде разкрито и аз ще се покрия със срам!

Ето, делата ми са отбелязани от вечното правосъдие; не е забравена даже и една едничка думичка. В голямата книга на Съдията са записани всички мои дела и беззакония. Горко ми, когато Правосъдието прочете там всички грехове, каквито съм извършил от младини до старост! Какво ще правя в оня час, къде ще бягам от Тебе, Господи?

Горко ми, Господи, колко много съм виновен аз! Горко ми, защото греших и не принесох покаяние! Боже, Който си помилвал грешницата, аз имам Твоята Плът и Кръв, съединени с моите членове. Не, Господи, не гледай на делата ми! Нека Твоята благодат изглади вините ми!

Не влизай в съд с мене, Господи наш, защото пред Тебе няма да се оправдае нито един от живите. Ти едничък, Господи си чист. Пощади ме и ме очисти от греховете, по благодатта Си; удостой ме, Господи милосърдни, с Твоите велики щедрости! Нека се обогатя с тях и да получа прощение, и да се възрадва, според думите Ти, Твоите ангели, о Милосърдни към грешниците!

Св. Ефрем Сирий